

Computercursus Computercursus

Het Internet

Het Internet **Les 3**

Les 3

www.jongleertoud.nl

Deze les gaat over het zoeken op het World Wide Web.

- Weet u precies wat u zoekt?
- Zoek op de juiste manier
- Hoe stel je een vraag in een zoekmachine?
- Tips bij het zoeken
- Zoekstrategieën

Weet u wel precies wat u zoekt?

Voordat u op het WWW gaat zoeken, moet u er eerst goed over nadenken wát u zoekt. Bedenk termen waarmee u op het Web gaat zoeken: de zoektermen. Bedenk zoveel mogelijk zoektermen die te maken hebben met het onderwerp. Op deze manier krijgt u een eerste lijstje met zoektermen.

Heb u moeite om meer woorden te bedenken, gebruik dan een woordenboek of een encyclopedie.

In woordenboeken staan synoniemen. Een encyclopedie is geschikt voor een eerste kennismaking met een nieuw onderwerp. Door het lezen van de informatie in een encyclopedie raakt u vertrouwd met de vakterminologie.

Gebruik de woorden en synoniemen die u gevonden heeft bij het zoeken. Gebruik meervoud en enkelvoud. Als u in meerdere talen literatuur wilt gaan zoeken, vertaal dan de zoektermen.

U kunt ook samengestelde zoektermen gebruiken. Deze bestaan uit meerdere woorden, bijvoorbeeld: World Wide Web, medische ethiek of Salvador Dali. Vergeet niet dat er verschillende spellingsvormen van woorden kunnen bestaan.

Gebruik ook de woorden die een ruimere of nauwere betekenis hebben dan de originele zoektermen. De ruimere en nauwere zoektermen van 'regen' zijn bijvoorbeeld: neerslag --- regen --- motregen.

Zoek op de juiste manier

Er zijn verschillende manieren van zoeken.

Zoeken op gevoel (= raden)

De meest eenvoudige zoekwijze is zoeken waarbij gebruik wordt gemaakt van de naam van het bedrijf of instelling. Zoekt u de site van de Franse autofabriek Peugeot probeer dan de url: <http://www.peugeot.fr> gevolgd door de naam Peugeot en omdat het een Frans bedrijf betreft: .fr.

<http://www.peugeot.fr>

Zoekt u de site van Harvard University gebruik dan de naam Harvard, gevolgd door .edu omdat het om een onderwijsinstelling gaat.

<http://www.harvard.edu/>

Let op: in dit voorbeeld is het dus .edu en geen .ac; het blijft bij het zoeken op gevoel een beetje gokken en aftasten.

Soms wordt u bij het zoeken op gevoel geholpen. Het gezochte bedrijf of instelling maakt dan gebruik van een autoforward waardoor u automatisch wordt doorgeschakeld naar de juiste URL.

Philips maakt bij het zoeken naar <http://www.philips.nl> zelf een betere URL:

<http://www.philips.com>.

Oefening

Zoek naar de website van de Zwitserse vakantieplaats Davos.
Stel zelf op gevoel de URL samen.

Verzamelpagina's (= metapagina's)

Dit zijn in feite bookmarklists (favorietenlijsten), die zijn samengesteld door professionele instellingen. Zo hebben de meeste universiteitsbibliotheken een verzamelpagina van interessante internetlinks over diverse vakgebieden. Het gaat hierbij niet om een zoekstelsel, zoals bij de onderwerpsgidsen, maar om een lijst met 'interessante links' of 'internetlinks'.

In les 4 gaan we hier dieper op in.

Onderwerpsgidsen

Onderwerpsgidsen zijn samengesteld door deskundigen. Deze samenstellers van onderwerpsgidsen gaan op zoek naar interessante webpagina's. Deze pagina's worden vervolgens gesorteerd op onderwerp. De gebruiker van een onderwerpsgids zoekt via de onderwerpsrubrieken naar interessante, op kwaliteit geselecteerde webpagina's.

In les 4 gaan we hier dieper op in.

Zoekmachines

Zoekmachines zijn computerprogramma's die continu het Internet afzoeken naar webpagina's. 24 uur per dag en 7 dagen per week. De belangrijkste woorden uit die webpagina's worden opgeslagen in een gegevensbank (database) met trefwoorden. Een zoekmachine kan sneller dan de samenstellers van een onderwerpsgids het Web afzoeken, maar kan nog niet zo goed selecteren op kwaliteit. Er zijn wel ontwikkelingen in die richting gaande, maar die zijn nog verre van volmaakt. De gebruiker van een zoekmachine zoekt door het opgeven van trefwoorden in de gegevensbank en vindt op die manier de door de zoekmachine gevonden webpagina's.

In les 6 gaan we hier dieper op in.

Metazoekmachines

Een metazoekmachine geeft uw zoekopdracht op hetzelfde moment door aan verschillende zoeksystemen: webgidsen, zoekmachines, gespecialiseerde zoekmachines.

In les 7 gaan we hier dieper op in.

Gespecialiseerde zoekmachines

Naast de onderwerpsgidsen, zoekmachines en metazoekmachines zijn er ook nog gespecialiseerde zoekmachines die zich richten op een bepaald onderwerp.

In les 8 gaan we hier dieper op in.

Raadpleeg een deskundige

Wanneer een onderwerpsgids of een zoekmachine niet het gewenste resultaat oplevert, kunt u op het Web de vraag nog stellen aan een deskundig persoon. 'raadpleeg een deskundige', 'ask an expert'.

Er zijn gespecialiseerde sites, onderhouden door experts, die gedetailleerde en specifieke antwoorden kunnen geven. Ook zijn er de sites die niet altijd het antwoord op de vraag kunnen geven, maar die wel verwijzen naar de juiste bronnen waarin de gevraagde informatie gevonden kan worden.

In les 9 gaan we hier dieper op in.

Hoe stel je een vraag in een zoekmachine?

Booleaanse operatoren

Met behulp van zogenaamde booleaanse operatoren kunnen meerdere zoektermen gecombineerd worden, zodat de zoekactie gespecificeerd kan worden en de lijst van treffers mogelijk gereduceerd tot een acceptabel en relevant aantal.

De operatoren **AND**, **OR** en **NOT** geven een relatie aan tussen zoektermen.

Met behulp van **AND** wordt aangegeven dat termen tegelijkertijd in een pagina moeten voorkomen, terwijl met **NOT** aangegeven kan worden dat bepaalde termen zeker niet in een pagina moeten voorkomen. **OR** daarentegen kan worden gebruikt wanneer het voorkomen van één van beide termen voldoende is.

Een boolean AND-combinatie

Wanneer u zoekt naar vergelijkende informatie over treinen en auto's, gebruikt u AND. Zowel trein als auto moet in het document voorkomen: trein AND auto.

Een boolean OR-combinatie

Zoekt u informatie over treinen of over auto's, gebruik dan OR. Eén van de twee termen komt dan voor in het document: trein OR auto.

Een boolean NOT-combinatie

Om de zoekactie te beperken tot treinen en zeker niet auto's, gebruik dan NOT. De eerste term komt voor in het document, maar de tweede niet: trein NOT auto.

De zoekmachines kennen drie manieren om booleaanse operatoren te gebruiken.

1. Volledig booleaans, waarbij de operatoren AND, OR en NOT in hoofdletters ingetikt dienen te worden.
2. Geïmpliceerd booleaans, waarbij het plusteken (+) staat voor AND, het minteken (-) voor NOT en wanneer men geen tekens aanbrengt gaat de zoekmachine automatisch uit van een OR relatie.
Om alleen Webpagina's te vinden die alle zoekwoorden bevatten gebruik "+".
Wilt u een zoekwoord uitsluiten gebruik: "-".
Het plus- en min-teken zijn ook te gebruiken in combinatie met een frase of combinatie van woorden. Voorbeeld:
o +school_of_public_health +harvard_university
o +titanic -film
3. een keuzemenu waarin de booleaanse relatie wordt uitgedrukt in korte zinnestjes als:
o all of these words (=AND) (met alle woorden)
o any of these words (=OR) (één of meer van deze woorden)
o must not contain (=NOT) (dit woord niet)

Frases of combinaties van woorden

Om te zoeken naar een frase of combinatie van woorden kan in de meeste bestanden gezocht worden met aanhalingstekens. Bijv. "harvard university library". In de meeste Internetbestanden geeft het zoeken met "underscores" hetzelfde resultaat:
harvard_university_library.

Trunceren of afkorten van woorden m.b.v. Asterisk (*)

Voorbeeld

Met parapsycholog* vind je: parapsychology, parapsychological etc.
Let op: dog* levert ook woorden op als dogcatcher, dogma.

Tips bij het zoeken

Specifiek zoeken levert de juiste resultaten op.

Hoe specifieker de zoektermen, des te preciezer zullen de resultaten zijn. Zoekt u naar 'Italiaanse oldtimers' dan zullen deze specifieke zoektermen precies geven wat u zocht. Nadeel van zo'n specifieke zoekactie is dat de kans bestaat dat het aantal gevonden sites laag is, of zelfs nul. In dat geval kunt u de zoekactie verruimen door 'algemene' zoektermen te gebruiken.

Het kan ook voorkomen dat het aantal treffers te groot is. Probeer dan de zoekterm scherper, specifieker te formuleren of voeg zoektermen toe.

Stel bij het zoeken op onderwerp de zoektermen zo samen alsof het de titel was van een boek of van een tijdschriftartikel.

Zoekt u naar informatie over het beslaan van paarden, dan geeft de zoekterm "Het verzorgen van paarden" waarschijnlijk betere resultaten, dan "hoeven" en "beslaan". "Chinees koken" is beter dan "gekookte deegballetjes". Te algemeen zoeken kan echter ook weer te algemene, onbruikbare resultaten opleveren.

Kies de juiste zoekstrategie.

De meeste search engines (zoekmachines), zoals AltaVista of Google indexeren elk afzonderlijk document op het Web. Subject directories of subject catalogs zoeken en indexeren alleen de belangrijkste Internetdocumenten. Als u zoekt met een duidelijke zoekterm naar een onbekend, vaag omschreven document waarvan u verder niets weet, is een search engine als AltaVista of Google de beste keuze. Zoekt u naar nieuwe documenten over de biosfeer kunt u het beste de zoekactie starten in Yahoo!, Excite of Infoseek/GO.

Gebruik de helpfunctie van een zoekmachine.

De meeste zoekmachines geven aanwijzingen over de manier waarop de informatie op het Internet verkregen wordt en op welke manier optimaal gebruik kan worden gemaakt van de zoekmachine. Gebruik aanwijzingen als: "about", "how to", "search help", "advanced search".

Investeer tijd en moeite in het onderzoeken van de zoekmogelijkheden die ze bieden.

Gebruik meer dan één zoekmachine of onderwerpsregister.

Geen enkele zoekmachine indexeert alle sites op het Web. Als het eerste resultaat van een zoekactie in één zoekmachine of onderwerpsregister niet bevredigend is, herhaal dan de zoekactie in, op zijn minst, nog één andere zoekmachine of onderwerpsregister.

Search engines en directories veranderen van uur tot uur.

Maak gebruik van twee of drie engines of directories waarmee u het prettigst werkt.

De volgende bladzijden geven een samenvatting van de verschillende mogelijkheden efficiënt te zoeken

Zoekstrategieën

Wat ?	Hoe
Snel, goede informatie, over allerlei onderwerpen.	<p>Google: snelle zoekacties, grote index. Gebruik de <i>cached page</i> als de site niet meer beschikbaar is. De <i>cached page</i> is een archief van vorige versies van websites.</p> <p>Ixquick: metazoekmachine die u ook met booleaanse operatoren (and/or/not) en wildcards kunt gebruiken. Zoekt gelijktijdig in de tien meest gebruikte zoekmachines.</p>
Informatie over een breed wetenschappelijk onderwerp en sites van hoge kwaliteit	<p>Librarians' Index to the Internet: samengesteld door bibliothecarissen van openbare bibliotheken in de Verenigde Staten. De sites worden geselecteerd op inhoud en betrouwbaarheid en voorzien van annotaties.</p> <p>Infomine: samengesteld door academische bibliothecarissen en bevat wetenschappelijke Interbronnen verdeeld over een tiental categorieën.</p>
Informatie over een populair of commercieel onderwerp.	<p>Yahoo: verdeelt ongeveer 1,5 miljoen websites over meer dan 25.000 categorieën. De meeste sites worden door gebruikers aangemeld.</p>
Zoekactie verfijnen.	<p>AltaVista: gebruik <i>More precision / Zoekactie verfijnen</i> en verfijn de zoekactie.</p> <p>HotBot: gebruik de Web filter. Verfijnen op taal, regio, soort informatie, tijd</p> <p>FAST/All the Web: verfijnen met taal, booleaanse operatoren, document type, domeinnaam, file format, omvang van het document, publicatiedatum.</p>
Zoekresultaten verbeteren.	<p>WiseNut: WiseGuide maakt automatisch categorieën aan die verwant zijn aan de zoekvraag.</p> <p>Teoma: geeft aanwijzingen om de zoekactie te verbeteren (Refine) en verwijzingen naar Internetlinks-collecties van experts (Resources)</p> <p>Vivisimo: meta search engine, geeft categorieën die verwant zijn aan de zoekvraag (Clustered results).</p> <p>Web Brain: plaatst de zoekterm op een visuele wijze in zijn (aanklikbare) context.</p>

Wat ?	Hoe
Onderwerpsguiden van hoge kwaliteit, die zijn samengesteld door experts.	Pinakes : onderwerpsgids voor wetenschappelijke onderwerpen About.com : onderwerpsgids met populaire en populair-wetenschappelijke onderwerpen. WWW Virtual Library : wetenschappelijke onderwerpen BUBL Link/5:15 : wetenschappelijke onderwerpen (nadruk op Europa).
Biografische informatie	Biography.com : korte biografische beschrijvingen biographies. Lives : links naar biografieën.
Informatie over de US overheid	First Gov : officiële US overheidssite, met links naar locale overheid. Google's Uncle Sam : informatie over de federale, state en locale US overheid.
Laatste nieuws	AltaVista News Moreover news database : nieuws gegroepeerd in categorieën YahooNews Google News
Achtergrondinformatie bij het nieuws	Yahoo Full Coverage BBC News PBS Online NewsHour : met uitgebreid archief in categorieën. US News Briefings (nadruk op USA)
Sociale, ethische onderwerpen	Social Issues : index van diverse onderwerpen. BIOTN : categorieën van sociale, ethische onderwerpen Hot Topics Supersites : verwijzingen naar sites met daarin verschillende maatschappelijke onderwerpen Public Agenda Online : overzicht van de publieke opinie over diverse maatschappelijke zaken
Regionale en nationale zoekmachines	Search Engine Colossus Abyz News Links : links naar internationale kranten, nieuws media, internet services, magazines en press agencies World Press Review : overzichten van nieuwsberichten Opinion-Pages : editorials, opinies, commentaren Regional and local : verwijzingen naar regionale zoekmachines en landenzoekmachines over de hele wereld. News Directory :lijst Engelstalige media, per soort (kranten, magazines, televisie stations) en vervolgens per onderwerp of regio.

Wat ?	Hoe
Statistische gegevens	Statistical Resources on the Web Statistics.com Noodle Tools: mathematical literacy
Naslagwerken (feiten, data, namen)	CIA World Factbook 2001 Information Please xrefer
Invisible web bronnen (databases die gewoonlijk niet door zoekmachines worden geïndexeerd)	Invisible Web Resource Discovery Network ProFusion InvisibleWeb Complete Planet Geniusfind Depth of Search: Choosing Invisible Web Databases
Primaire bronnen.	Academic Info
Informatie in presentaties, spreadsheets en andere formats (pdf, doc, xls, ppt, rtf, ps)	Google Advanced Search : bevat ook Adobe Acrobat, Word documents, Excel-spreadsheets, PowerPoint-presentaties, Rich txt Format and Postscript documents. Search Adobe PDF Online
Images en geluiden (foto's, kunst, ontwerpen, logos, video's, muziek, geluiden, Java, mp3)	<i>Multimedia</i> : Fast AlltheWeb Lycos MultiMedia ; AltaVista images , audio , video . HotBot Web filter Google Image Search ClassroomClipart <i>Fine arts</i> : ADAM , FAMSF , SILS , Richman's list of picture/art sites . American Memory Films, foto's en geluid over de Amerikaanse geschiedenis WebSEEK FindSounds
Gratis of goedkope software.	CNET
Kaarten, atlassen.	TIGER Map Service : USA kaarten Cornell Digital Earth Maptech MapServer National Geographic Maps - physical, political and printable . MapQuest - U.S. driving directions. The fascinating world of maps and mapping
Citaten	The Quotations Page Quoteland Quotations Archive , Search Creative Quotations , Bartlett (1901) .
Adviezen en meningen	Ask A+ Locator Google Usenet Advanced Search

Wat ?	Hoe
Raadpleeg een deskundige.	Ask Kids' Connect . 24/7 Internet Public Library Reference - e-mail reference. Ask a Librarian : e-mail and live hulp van de Library of Congress
Informatie over nieuwe sites	Scout Report Breekpunt.nl